

בש"פ 3228/15 - פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3228/15

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשים: 1. פלוני
2. פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 10.5.2015 בעבא"פ 8763-05-12 שניתנה על ידי השופט ר' כרמל

בשם המבקשים: עו"ד ששי גז; עו"ד ליה פלוס

החלטה

1. בפני בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעבא"פ 8763-05-12 מיום 10.5.2015 (השופט ר' כרמל). בית המשפט המחוזי דחה ערר שהגישו המבקשים על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים מיום 4.5.2015 (מ"י 3849-05-15, השופטת ג' סקפה שפירא) לפיה הותר לפרסום שמם ופרטיהם המזהים של המבקשים.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. המבקשים בהליך שבפני הם אחים אשר בבעלותם חברת בנייה. בשלב זה של ההליך, המבקשים חשודים בעבירות של שוחד ושל שיבוש הליכי משפט, וזאת כחלק מפרשה רחבה יותר שבה מיוחסות לעורך הדין רונאל פיישר פעולות בלתי חוקיות שנועדו להשפיע על גורמים שונים במערכת אכיפת החוק, כך שיפעלו לטובת לקוחותיו. בשלב זה אין החלטה באשר להגשת כתב אישום בעניינם של המבקשים.
3. ביום 4.5.2015 בית משפט השלום הורה על מעצרם של המבקשים במסגרת מעצר ימים לצורך השלמת חקירתם במשטרה.
4. במסגרת הדיון במעצרם של המבקשים נדונה גם בקשתם למנוע את פרסום שמותיהם כמעורבים בפרשה. באת-כוחם של המבקשים טענה כי הנזק שצפוי להיגרם להם כתוצאה מהפרסום הוא חמור, הן בשל אופי עסקיהם והן בשל הפרסום הרב של כל הקשור בפרשה. לכך היא הוסיפה כי יש ליתן משקל גם לשלב שבו נמצא ההליך – אשר בו לא התקבלה החלטה על הגשת כתב אישום כנגד המבקשים. על כן, באת כוחם של המבקשים טענה כי באיזון שבין הצורך למנוע את נזקיהם לבין זכות הציבור לדעת, יש להעדיף במקרה זה את הראשון.
5. המדינה התנגדה לקבלת הבקשה. באת כוח המדינה ציינה כי, ככלל, ברירת המחדל בהליכים פליליים מהסוג דנן היא פרסום. על כן, כך נטען, חשוד המבקש למנוע את פרסום שמו צריך להרים את הנטל להראות כי הפרסום יוביל להתרחשותו של נזק חמור. באת כוח המשיבה הוסיפה כי שמותיהם של מעורבים נוספים בפרשה, אשר עניינם אינו שונה באופן מיוחד מזה של המבקשים, פורסמו זה מכבר, וכי אף זהו שיקול התומך בדחיית הבקשה.
6. בית משפט השלום דחה את הבקשה, וקבע כי הנזק שעלול להיגרם למבקשים אינו שונה מהנזק שעלול להיגרם לכל אדם נורמטיבי אשר נעצר בגין חשד למעורבות בפלילים. עם זאת, פרסום שמותיהם של המבקשים עוכב למשך יומיים על מנת לאפשר להם להגיש ערר לבית המשפט המחוזי.
7. ביום 5.5.2015 המבקשים הגישו לבית המשפט המחוזי ערר על החלטתו של בית משפט השלום. במסגרת הערר טענו המבקשים בשנית כי הנזקים שייגרמו להם אם שמם יפורסם יהיו בלתי ניתנים לתיקון. מנגד, המדינה חזרה והתנגדה להטלתו של איסור פרסום על שמותיהם של המבקשים. במסגרת זאת, טענה המדינה גם כי עוצמת הראיות כנגד המבקשים גבוהה, ואף בכך יש כדי להטות את הכף לעבר פרסום שמותיהם.
8. היום, 10.5.2015, בשעה מוקדמת יותר דחה בית המשפט המחוזי את עררם של המבקשים. בית המשפט המחוזי עמד בהחלטתו על השיקולים אשר בגינם ראוי לאסור על פרסום שמו של אדם החשוד בפלילים, ומצא כי בנסיבות המקרה דנן אין מקום להורות כן. בית המשפט המחוזי אימץ אף הוא את עמדת המדינה וקבע כי במקרה הנדון עוצמת הראיות בעניינם של המבקשים גבוהה, ומנגד לא הונחה תשתית להוכחתו של נזק חמור ומיוחד למבקשים, אשר עולה על הנזק שצפוי להיגרם לכל איש עסקים אשר לגביו פורסם כי הוא נחשד בביצוע עבירות חמורות. על כן, בית המשפט המחוזי קבע כי לא ניתן לאסור על פרסום שמותיהם של המבקשים. עם זאת, בית המשפט המחוזי הורה כי החלטתו תהיה בתוקף החל ממחר, 11.5.2015, בשעה 8:30, וזאת על מנת להותיר למבקשים שהות להגשתה של בקשת רשות לערור על החלטתו.

בקשת הרשות לערור

9. בעיקרו של דבר, המבקשים שבים ומעלים בפני את הטענות שנדונו בפני שתי הערכאות הקודמות. בנוסף לכך, המבקשים סבורים כי ישנו טעם עקרוני התומך בהיעתרות לבקשתם ובכך שתינתן להם רשות לערור ב"גלגול שלישי" – בהצביעם על כך שבית משפט זה טרם אמר את דברו באשר לשאלה מהו פרק הזמן "הסביר" אשר צריך לעמוד לרשותו של חשוד על מנת להוכיח את הסיכון להיווצרות של "נזק חמור" אם שמו יפורסם.

דין והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה ושקלתי את הטענות שעלו בה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

11. כידוע, אין לקבל בקשת רשות לערור ב"גלגול שלישי" אלא במקרים שבהם עולה שאלה משפטית עקרונית החורגת מענייני הקונקרטי של המבקש או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות מיוחדות וחריגות (ראו למשל: בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל (17.4.2011); בש"פ 1361/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (22.2.2013)).

12. חרף הניסיון לשוות לבקשה היבט עקרוני, אני סבורה כי היא אינה מעלה כל שאלה משפטית החורגת מדל"ת האמות של עניינם הקונקרטי של המבקשים, המעוניינים למנוע את פרסום שמם. כפי שציין בית המשפט המחוזי, המסגרת הנורמטיבית לדיון בבקשה לאסור על פרסום שמו של חשוד אשר טרם הוגש נגדו כתב אישום קבועה בסעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). על פי סעיף זה, בית המשפט רשאי להורות כאמור "אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור" ואם "סבר כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום". אם כן, סעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט מקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב בשעה שהוא נדרש לאיזון שבין הצורך למנוע נזק שייגרם לנאשם לבין העניין הציבורי הכרוך בפרסום (ראו גם: ע"פ 8225/12 פלונית (קטינה) נ' פלוני, פסקה 12 (24.2.2013)). כמו כן, ברי כי ברירת המחדל היא פרסום שמותיהם של חשודים, ואיסור הפרסום הוא החריג שנשמר למקרים נדירים בלבד, קרי רק כאשר מתמלאים שני התנאים המצטברים כאמור לעיל (ראו: שם, פסקאות 11-12).

13. במקרה דנן, שתי ערכאות כבר נדרשו לטענותיהם של המבקשים באשר לנזקים הצפויים להם, ודחו אותן. לא מצאתי עילה להתערב בהחלטותיהן, אשר מתיישבות עם העובדות שהוצגו בפניהן, כמו גם עם ניסיון החיים.

14. למעלה מן הצורך, אוסיף כי מטבע הדברים החלטות הנוגעות לפרסום שמותיהם של חשודים מתקבלות אגב הדיון בהליכי מעצר. הליכים אלה אינם יכולים להיות מבוססים על דיוני הוכחות מורכבים וארוכים, אשר בעצמם עלולים ליצור חסם לפרסום מידע לציבור. די אפוא בכך שניתנת לחשודים הנוגעים בדבר הזדמנות הוגנת, על כל המשתמע מכך בנסיבות העניין, להעלות את טענותיהם, וכך נעשה אף במקרה זה.

15. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"א באייר התשע"ה (10.5.2015).

ש ו פ ט ת